

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 23.08.2019 р., протокол №01

Виробнича практика
з англійської мови і літератури, німецької мови
(перекладацька)

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно),
(шифр і назва спеціалізації)

перша – англійська

освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури
(назва освітньо-професійної програми)
(переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Каліберда О. О., доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 20.06.2019 р., протокол №08.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Виробнича практика з англійської мови і літератури, німецької мови» (перекладацька) складена відповідно до освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Предметом виробничої практики є перекладацька діяльність як процес.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, історія зарубіжної літератури, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматики англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, теоретична граматики англійської мови, історія англійської мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови, теорія та практика перекладу з англійської мови, німецька мова.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою виробничої практики з англійської мови і літератури, німецької мови (перекладацької) є поглиблення і закріплення теоретичних знань, формування у студентів професійних умінь і навичок перекладу, вивчення напрацювань досвідчених перекладачів, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в майбутній професійній діяльності.

1.2. Основним завданням виробничої практики є розвиток та удосконалення практичних навичок у перекладацькій діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.	ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, причетниками різних політичних поглядів тощо. ПРН 06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення

<p>ЗК 09. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>СК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>СК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.</p> <p>СК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.</p> <p>СК 06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>СК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>СК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>СК 09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>СК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p>	<p>складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.</p> <p>ПРН 08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p>
---	--

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 12 кредитів ЄКТС / 360 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тиждень 1. Настановна конференція. Інструктаж з техніки безпеки та трудової дисципліни. Організація діяльності бази практики. Розпорядок роботи бази практики. Матеріально-технічна база. Документи, які регламентують діяльність бази практики. Сфера діяльності бази практики. Зв'язки з іноземними установами. Тематичне спрямування перекладів, що потребує база практики. Норми міжнародного діловодства. Різновиди письмового перекладу. Особливості діяльності перекладача та його функції в установі певного типу.

Тиждень 2. Особливості діяльності перекладача та його функції в установі певного типу. Тематичне спрямування перекладів, що потребує база практики. Специфіка клієнтури. Переклад документів. Оформлення ділових паперів. особливості кінцевої правки документу. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Норма міжнародного діловодства. Переклад за різних умов комунікації. Переклад текстів певного тематичного спрямування.

Тиждень 3. Основи професійної етики. Специфіка комунікативної діяльності перекладача. Діловий етикет. Усний переклад. переклад з аркуша. Робота гід-перекладача. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Усний переклад. Методика ведення послідовного перекладу. Переклад за різних умов комунікації.

Тиждень 4. Усний переклад. Синхронний переклад. Основи професійної етики. Специфіка комунікативної діяльності перекладача. Діловий етикет. Інформаційні технології в перекладі. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик.

Тиждень 5. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Норми міжнародного діловодства. Різновиди письмового перекладу. Переклад ділової документації.

Тиждень 6. Переклад ділової документації. Оформлення ділових паперів. Особливості кінцевої правки документу. Інформаційні технології в перекладі. Специфіка перекладу за умов дистанційної комунікації: телефон, Інтернет.

Тиждень 7. Переклад ділової документації. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Інформаційні технології в перекладі. Оформлення ділових паперів.

Тиждень 8. Узагальнення результатів виробничої практики. Звіт з виробничої практики. Оформлення характеристики. Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.

*Програма виробничої практики зумовлюється напрямом діяльності підприємства, організації чи установи, що є базою практики і є орієнтовною.

3. Рекомендована література

Основна

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця: Нова Книга, 2004. 576 с.
2. Прус С. І., Клименко О. Л. Навчальний посібник з практики перекладу. Запоріжжя: ЗНУ, 2009. 107 с.
3. Український та англійський інформаційний текст як перекладознавча проблема: методичний порадище до викладу теорії і практики перекладу на факультеті романо-германської філології (для студентів факультету романо-германської філології). Запоріжжя: ЗДУ, 1993. 64 с.
4. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О., Ярошук І. П. Переклад англійської економічної літератури. Економіка США. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.

5. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ребрій О. В., Ліпко І. П., Ярошук І. П. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Система державного управління США. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 400 с.
6. Шевченко А. И. Методическое пособие по переводу общественно-политических и экономических текстов. Запорожье: ЗНУ, 1998. 67 с.

Додаткова

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: учебн. Пособие. Санкт-Петербург: Союз, 2001. 238 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории переводов. Москва: Международные отношения, 1975. 239 с.
3. Богацкий И. С. Бизнес-курс английского языка. Киев: ООО «ИП Логос», 2003. 352 с.
4. Бориско Н. Ф. Бизнес-курс немецкого языка. ООО «ЛОГОС» ЗАО «Словянский дом книги», 2000. 350 с.
5. Виноградов В.С. Введение в переводоведение. Общие и лексические вопросы: пособие. Москва: ИОСО РАО, 2001. 224 с.
6. Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. Москва: Международные отношения, 1980. 352 с.
7. Засекіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу. *Філологічні студії*. 2002. № 2. С. 70–76.
8. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение Москва: Издательство «ЭТС», 2002. 424 с.
9. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): учебн. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва: Высшая школа, 1990. 253 с.
10. Мірам Г. Е., Дайнеко В. В., Тарануха А. А., Грищенко М. В., Гон О. М. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін-тів міжнародних відносин. Київ: Ніка-Центр, 2005. 277 с.
11. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: навчальний посібник. Луцьк: Вежа, 2000. 170 с.
12. Погиба Л. Г. Складання ділових паперів. Практикум : навч. посібник. Київ: Либідь, 2002. С. 11-174.
13. Чужакин П. Мир перевод или вечный поиск взаимопонимания. Москва: Валент, 1999. 192 с.
14. Byrne J. Technical Translation. Usability Strategies for Translating Technical Documentation. University of Sheffield, 2006. 280 p.
15. Emery H., Roberts A. Aviation English. Oxford: Macmillan Education, 2008. 342 p.
16. Eric H. Glendinning, Norman Glendinning. Oxford English for Electrical and Mechanical Engineering. Oxford: Oxford University Press. 190 p.
17. Eric H. Glendinning. Oxford English for Careers: Technology. Oxford: Oxford University Press. 203 p.
18. Kavanagh K. Oxford Business English. English for the Automobile Industry. Oxford University Press. 323 p.
19. Kozlova G. A., Kozlova A. M. Aviation English: Language proficiency test. Preparation course. 275 p.
20. Lambert V., Murray M. English for Work. Everyday Technical English, Longman, 2009. 332 p.
21. Samuelsson-Brown G. A Practical Guide for Translators. Multilingual Matters, 2004. 187 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info>
4. A topically organized list of resources elsewhere on the Internet that may be of interest to the linguist. URL: <https://www.sil.org/linguistics/topical-links>
5. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>
6. Google Академия. URL: <https://scholar.google.com>
7. International linguistic community online. URL: <https://linguistlist.org>
8. Longman Dictionary of Contemporary English. URL: <https://www.ldoceonline.com>
9. MacMillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com>
10. Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com>
11. Oxford Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
12. Online Etymology Dictionary. URL: <https://www.etymonline.com>
13. Lexico.com is a new collaboration between Dictionary.com and Oxford University Press (OUP) to help users worldwide with everyday language challenges. URL: <https://www.lexico.com>
14. The world's leading online source for definitions, word origins, and a whole lot more. URL: <https://www.dictionary.com>
15. The world's largest and most trusted free online thesaurus. URL: <https://www.thesaurus.com>
16. Slang dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com>
17. WordWeb Pro. URL: <https://wordweb.info>

4. Методи навчання: інструктаж, індивідуальна консультація.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64	задовільно		D (задовільно)
50-57			E (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)